

4.15. Özel Mesleki Rehabilitasyon Merkezleri Hakkında Yönetmelik

MEVZUAT - KANUNLAR

ÖZEL MESLEKİ REHABİLİTASYON MERKEZLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmi Gazete Tarihi: 02.05.2006

Resmi Gazete Sayısı: 26156

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; özürülerin yetenekleri doğrultusunda yapabilecekleri bir işte verimli kılınarak ekonomik ve sosyal refahının sağlanması amacıyla kurulacak özel mesleki rehabilitasyon merkezlerinin açılışı, denetlenmesi ve işleyişine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, gerçek ve tüzel kişilerce özürülere yönelik olarak açılacak olan özel mesleki rehabilitasyon merkezlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Özürüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 13 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Kurs: Mesleki rehabilitasyon merkezlerinde herhangi bir mesleği olmayan ya da bir mesleği olmakla birlikte mesleğinde iş bulamayan Türkiye İş Kur il müdürlüklerine kayıtlı özürülü işsizler veya mesleğinde yeterli olmayan özürüler için düzenlenen mesleki eğitim faaliyetlerini,

b) Kurucu: Özel mesleki rehabilitasyon merkezi açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiyi,

c) Merkez: Özel mesleki rehabilitasyon merkezini,

ç) Mesleki rehabilitasyon: Özürülerin işgücü piyasasında ihtiyaç duyulan, ilgi ve yeteneklerine uygun mesleklerde yetiştirilerek istihdamlarını kolaylaştırmak ve mesleklerinde

ilerlemelerini sağlamak amacıyla devamlı ve koordinasyon içinde sosyal ve tıbbi rehabilitasyon, mesleki rehberlik, mesleğe hazırlık, meslek edindirme, geliştirme ve değiştirme eğitimi, işe yerleştirme ve takibini,

d) Özürlü: 18/3/1998 tarihli ve 23290 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkındaki Yönetmeliğe uygun olarak çalışma gücünün en az yüzde kırkıdan yoksun olduğu belgelenenleri,

e) Özel öğretim kurumları mevzuatı: 8/6/1965 tarihli ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu, 23/6/1985 tarihli ve 18790 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği ve 22/7/2005 tarihli ve 25883 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Özel Kurslar Yönetmeliğini,

f) Özel mesleki rehabilitasyon merkezi: Mesleki rehabilitasyon hizmetini vermek üzere kurulan gündüzlü kuruluştur,

g) Sorumlu müdür: Özel mesleki rehabilitasyon merkezinin idari, mali, hukuki ve mesleki tüm işleyişinden sorumlu olan yöneticiyi,

ğ) Sosyal rehabilitasyon: Özürlü kişilere evde, merkezde ve sosyal çevrelerinde psiko-sosyal uyumlarını desteklemek ve sorunlarında yardımcı olmak, resmi/resmi olmayan kurumlarla etkin bir iletişim kurmalarını sağlamak amacıyla yapılan çalışmaları,

h) Yararlanıcı: Özel mesleki rehabilitasyon merkezleri tarafından gerçekleştirilen mesleki rehabilitasyon hizmetleri ve kurs programlarına katılan özürlüleri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Merkez Açma, Devir, Nakil ve Kapatma

Merkez Açma, Devir, Nakil ve Kapatma

MADDE 5 – (1) Özel Mesleki Rehabilitasyon Merkezinin açılması, devri, nakli, kapatılması ve personel görevlendirmesi işlemleri Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları mevzuatına göre yürütülür. Ancak, özel mesleki rehabilitasyon merkezinin açılabilmesi için Türkiye İş Kurumu il müdürlüklerinden de uygun görüş istenir.

(2) Merkeze, başvuruda daha sonra ilave edilecek özür grupları için de ayrıca izin alınır. Hizmet verilecek her bir özür grubu için rehabilitasyon ve kurs programı hazırlanır. Merkezin fiziksel şartları ve donanımı hizmet verilecek her bir özür grubuna uygun şekilde düzenlenir.

(3) Mesleki eğitimini tamamlayan özürlülerin merkez tarafından Türkiye İş Kurumuna kayıt yaptırılması için bildirilmesi gerekir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Merkezde Uygulanacak Rehabilitasyon Hizmetleri ve Kurs Programları

Merkezde uygulanacak rehabilitasyon hizmetleri ve kurs programları

MADDE 6 – (1) Merkezde verilen hizmetler aşağıda belirtilmiştir;

(a) Fizyoterapi ve rehabilitasyon: Yararlanıcının mevcut fiziksel ve zihinsel yetenek seviyesi, sağlık problemleri, ilgileri ve becerileri belirlenir, tıbbi değerlendirme, mobil değerlendirme ve mesleki rehberlik yapılır.

(b) Ergoterapi: Çalışma kapasitesinin değerlendirilmesi, iş ile uyumlandırılması ve bu süreç sonunda fizyoterapi ve rehabilitasyon birimi ile birlikte kişinin uygun iş kursuna yönlendirilmesi yapılır.

(c) Sosyal rehabilitasyon: Bu süreçte özürlü kişilerle evde, merkezde ve sosyal çevrelerinde psiko-sosyal uyumlarını desteklemek için resmi/resmi olmayan kurumlarla etkin bir iletişim kurmalarını sağlamak amacıyla çalışmalar yapılır, bireysel ve grup programları ile danışmanlık hizmetleri verilir.

(ç) Mesleki eğitim: Bireylerin yönlendirildikleri ve eğitim sonrasında sertifikalandırıldıkları iş kursunda eğitim almaları sağlanır. Özürlü bireylere verilecek kursların programları, il milli eğitim müdürlüklerince onaylanan eğitim programlarına göre yürütülür.

(d) Mesleki rehberlik: Özürlünün özelliklerine ve mevcut fırsatlara göre mesleki bilgilendirme, eğitsel-mesleki gelişim ve yönlendirme iş ve mesleki danışmanlık çalışmalarını kapsar. Bu süreçte özürlünün bireysel özellikleri, yeterlilikleri, özgeçmişi, başvuru formları, kurs sonucu başarı durumu değerlendirilerek yararlanıcı ve işveren arasında bağlantı kurulur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Merkez Personeli ve Nitelikleri

Merkezde çalıştırılacak personel

MADDE 7 – (1) Merkezde; sorumlu müdür, sosyal hizmet uzmanı veya sosyal çalışmacı, özel eğitimci ve eğitici personelin istihdam edilmesi zorunludur. Belirtilen bu personele ilaveten doktor (yarı zamanlı olarak), fizyoterapist, psikolog, psikolojik danışman ve rehber uzman merkezin özür gruplarına göre Milli Eğitim Bakanlığı tarafından zorunlu personel olarak belirlenebilir.

Merkez personelinin nitelikleri

MADDE 8 – (1) Merkez personelinin nitelikleri aşağıdaki gibidir.

a) Sorumlu müdür: Fizyoterapist, psikolojik danışman ve rehber uzman, psikolog, sosyal hizmet uzmanı veya sosyal çalışmacı, özel eğitimci, çalışma ekonomisti, sosyolog ve doktor sorumlu müdür olarak atanabilir. Bu özellikleri taşıyan kurucular aynı zamanda kuruluşun sorumlu müdürü olabilirler.

b) Eğitici personel: Mesleki ve teknik eğitim alanında yüksek öğrenim görmüş veya ustalık yeterliliğini kazanmış olmalıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Merkezin Bölümleri ve Donanım

Merkezin bölümleri

MADDE 9 – (1) Merkezin bölümleri aşağıda belirlenen şekilde olmalıdır;

a) Fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümü: Yararlanıcının mevcut fiziksel ve zihinsel yetenek seviyesi, sağlık problemleri, ilgilerinin ve becerilerinin belirlendiği, tıbbi değerlendirme, mobil değerlendirme, yapıldığı bölümdür. Yararlanıcının ihtiyaçlarının belirlenmesinden sonra gerekli fizyoterapi ve rehabilitasyon hizmetleri bu bölümde yerine getirilir. Bu bölümde, yararlanıcının ilgi, yetenek ve becerileri ile işin gerekleri karşılaştırılarak uygun mesleki eğitim alanına yönlendirilir. Bu bölümde özür ve yaşam biçimi arasındaki ilişkinin belirlenmesi, sağlıklı yaşam için kardio vasküler efor kapasitesinin belirlenmesi, fiziksel kondisyon geliştirici egzersiz eğitimi, diyet, stres, hijyenik eğitim, sigara bıraktırma eğitimleri verilir. Ayrıca çalışma kapasitesinin değerlendirilmesi, iş ve özürünün birbirine uyumlandırılması ile verimliliğin artırılması, doğru oturma, hareket etme, ağırlık kaldırma prensiplerinin öğretilmesi, kuvvet, hız, dayanıklılık, çeviklik, duruş, el becerileri gibi parametrelerin işin gerektirdiklerine göre geliştirilmesi sağlanır.

b) Mesleki eğitim bölümü: En az altı haftalık kursların düzenlendiği bölümdür.

c) Mesleki rehberlik ve danışmanlık, işe yönlendirme ve izleme bölümü: Özürünün kişisel özellikleri, yeterlilikleri, özgeçmişi ile başvuru formları, mesleki eğitim belge ve sertifikasyonuna göre durumunu değerlendirip yararlanıcıya mesleki bilgilendirme, mesleki gelişim ve uyum, mesleki danışmanlık, işe yönlendirme ve izleme hizmetlerini sunan, özürülü ile işveren arasındaki bağlantıyı kuran bölümdür. Özürülü kişilere ev ve merkezde yaşadıkları psiko-sosyal sorunlarına yardımcı olmak için bireysel ve grup programları ve danışmanlık hizmetleri verilir. Ayrıca bu bölümde işe yerleştirilen özürlüyü işyerinde izleme, işveren ile uyumlandırma, verimlilik ve emniyet açısından iş adaptasyonu ve iş yeri organizasyonu işlevlerini üstlenen bölümdür. İşe yerleştirilen özürünün izlenmesi, en az haftada bir gün ve üç ay boyunca devam etmelidir.

Merkezin donanımı

MADDE 10 – (1) Merkezin donanımı hususunda Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumlarına ilişkin mevzuat hükümleri uygulanır.

ALTINCI BÖLÜM

Merkezin İşleyişine İlişkin Esaslar

Merkeze özürülü kabulü

MADDE 11 – (1) Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğüne kayıtlı ve mesleki rehabilitasyon hizmetinden yararlanmak isteyen özürülleri Türkiye İş Kurumu il müdürlüğü veya Şube Müdürlüğü bu hizmeti alabilecekleri merkezlere yönlendirir. Özürülü doğrudan merkeze başvurduğunda ilgili merkez bunu Türkiye İş Kurumu il müdürlüğüne veya Türkiye İş

Kurumu Şube m¼d¼rl¼ğ¼ne bildirmekle y¼k¼ml¼d¼r.

Merkeze kabul edilecek ¼z¼rl¼lerde aranacak Őartlar ve istenecek belgeler

MADDE 12 – (1) Merkeze katılabilmek için;

a) En az %40 oranında ¼z¼rl¼ olmak,

b) Kuruma kayıtlı olmak,

c) 15 yaŐını bitirmiŐ olmak,

gerekir.

(2) Kabulde gerekli belgeler Őunlardır;

a) Kimlik belgesi ¼rneĒi,

b) İkametgah belgesi,

c) SaĒlık kurulu raporu ya da ¼z¼rl¼ kimlik belgesi,

) İki adet vesikalık fotoĒraf,

d) Var ise son ¼Ērenim belgesi.

Merkezden ¼z¼rl¼n¼n ayrılması

MADDE 13 – (1) Merkezden ¼z¼rl¼n¼n ayrılması aŐaĒıdaki durumlarda gerçekleŐir;

a) ¼z¼rl¼n¼n isteĒi,

b) Merkez m¼d¼rl¼Ē¼ tarafından kabule esas bilgi ve belgelerde yanlıŐlık olduĒunun tespiti veya merkezin iŐleyiŐ ve d¼zenine aykırı hareket edilmesi hallerinde

¼z¼rl¼n¼n iliŐiĒi kesilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

ÇeŐitli ve Son H¼k¼mler

TeftiŐ denetim ve soruŐtırma

MADDE 14 – (1) Merkezin denetimi Milli EĒitim BakanlıĒı ¼zel ¼Ēretim Kurumları mevzuatına g¼re yapılacak, gerekli g¼r¼ld¼Ē¼nde T¼rkiye İŐ Kurumu il m¼d¼rl¼klerinden bir yetkilinin katılımı saĒlanır.

Bu Y¼netmelikte h¼k¼m bulunmayan haller

MADDE 15 – (1) Bu Y¼netmelikte yer almayan h¼k¼mler hakkında Milli EĒitim BakanlıĒı

Özel Öğretim Kurumlarına ilişkin mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Özürlüler İdaresi Başkanlığının bağlı olduğu Devlet Bakanı, Milli Eğitim Bakanı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı birlikte yürütür.